UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente					
Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Historia da Arte e da Moda			Código	710G03001
Titulación					
Descriptores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Humanidades				
Coordinación	Lezcano González, Mª Elvira	Correo electrónico	m.lezcano@udc.es		
Profesorado	Lezcano González, Mª Elvira	Correo electrónico	m.lezcano@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Esta materia ten como fin introducir ao alumnado na Historia da Arte e da Moda dun xeito reflexivo, analizando cada época cos seu propios condicionantes culturais, históricos, sociais e as súas posibilidades técnicas. Ver a moda a través da historia da arte: formas, modelos e complementos, obras, estilos, evolución, materiais, técnicas e ferramentas. Os condicionantes da moda ao longo da historia. A moda nos museos e/ou exposicións. Os deseñadores-creadores: coñecer as súas porpostas no momento de achegarse ao proxecto. A aportación da Historia da Arte á moda ao longo do tempo: entender e interpretar as creacións artísticas, valoración, xestión e productividade. A Historia da Arte como fonte para o estudo da vestimenta. Os temas acompañaranse do seu correspondente material gráfico e escrito.				

Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non haberá modificación nos contidos en caso de confinamento. 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Clase maxistral e traballos tutelados. Seminarios. *Metodoloxías docentes que se modifican As clases interactivas nas que se traballaba por grupos, serán sustituidas por traballo do grupo de forma virtual e atención personalizada por parte da profesora en forma de titoría grupal. Correo electrónico: Diariamente. De uso pra facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados. ? Moodle: Diariamente. Segundo a necesidade do alumando. Dispoñen de ?foros temáticos asociados aos módulos? da materia, para formular as consultas necesarias. Tamén hai ?foros de actividade específica? para desenvolver as ?Discusións dirixidas?, a través das que se se pon en práctica o desenvolvemento de contidos teóricos da materia. ? Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para o avance dos contidos teóricos e dos traballos tutelados na franxa horaria que ten asignada a materia no calendario de aulas da facultade. De 1 a 2 sesións semanais (ou mais segundo o demande o alumnado) en pequeno grupo (ate 6 persoas), para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?. Esta dinámica permite facer un seguimento normalizado e axustado as necesidades da aprendizaxe do alumando para desenvolver o traballo da materia. 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Ademais da titoría grupal personalizada, no caso das interactivas, proporanse outras titorías personalizadas en horarios propostos pola profesora. 4. Modificacións na avaliación Manterase o traballo grupal con parte individual, presentados de xeito virtual e a proba obxectiva, de opción múltiple, en versión on line. Traballos tutelados (50%): En relación cos traballos tutelados valorarase: ? A adecuación metodolóxica das propostas de traballo. - A profundidade do contido - O dominio das aplicacións utilizadas na elaboración das propostas socioeducativas. - O tratamento dunha linguaxe propia do contexto disciplinar. - A utilización de fontes documentais complementarias e actuais. - A presentación e a claridade da exposición. Daranse pautas para a elaboracion dos traballos na plataforma Moodle e nas clases interactivas. *Observacións de avaliación: O traballo grupal con parte individual proporase de tal xeito que sexa posible realizalo e presentalo tanto de forma presencial como on line. REQUISITOS PARA SUPERAR A MATERIA: 1. Asistir e participar regularmente nas actividades da clase (Mínimo 80% do tempo). 2. Obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación

3. Entregar e expoñer os traballos tutelados na data que se indique.
4. A oportunidade de xullo estará sometida aos mesmos criterios que a de xuño.

5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía Non se farán modificacións. Se lle ofrecerán ao alumnado referencias on line para o estudo e desenvolvemento dos seus traballos.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer a evolución da Historia da Arte e da Moda dende as primeiras civilizacións ata os comezos do século XXI.	A2 A4 A5 A7 A18	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B10	C7 C8
Comprender o desenvolvemento e evolución da moda nas diferentes etapas ou momentos históricos a través dos estilos artísticos que se sucederon dende a Antigüidade ata a actualidade, así como a súa influencia.	A2 A4 A7 A18	B1 B2 B3 B10	C7 C8
Saber valorar as principais correntes do deseño da moda actual e ao longo da Historia da Arte.	A2 A4 A5 A7 A18 A19	B1 B3 B5 B7 B10	C7 C8
Relacionar e identificar imaxes - obras e deseños- (época, período, movemento artístico, etc.), para adquirir unha bagaxe conceptual básica para poder reflexionar sobre propostas, proyectos o creacións propias. Valorar, ademáis, as súas posibles influencias dentro doutras tendencias ou artes, para poder traballar por si mesmos ou como membros de equipos diversos e multidisciplinares.	A2 A4 A5 A7 A18 A19	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B10	C1 C3 C7 C8
Desenvolver e aplicar os conceptos expostos na clase a diferentes traballos -individuais e en equipo- prácticos: obxectos, traxes, vestidos ou outros elementos relacionados coa moda.	A1 A2 A4 A5 A7 A13 A18 A19	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3 C7 C8
Elaborar e expoñer traballos en equipo relacionados cos temas explicados, aplicando os coñecementos previos dados para a súa realización.	A2 A4 A5 A8 A18 A19	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C3 C7 C8 C9

Contidos	
Temas	**Subtemas**
TEMA 1. Introdución.	1.1. Relación entre a Historia da Arte e a Moda: a arte como inspiradora e testemuña da indumentaria e da moda. A moda como arte. 1.2. Terminoloxía artística e relacionada coa moda.
TEMA 2. Introdución á investigación nos ámbitos da arte e da moda	2.1. Fontes para o seu estudo: bibliográficas, documentais, iconográficas, materiais 2.2. Como facer citas académicas
TEMA 3. Representación e signifcado da vestimenta na Prehistoria e Idade Antiga	3.1. Prehistoria 3.2. As antigas civilizacións: Exipto e Mesopotamia 3.3. Arte Clásica: Grecia e Roma
TEMA 4. Manifestacións artísticas e vestimenta na Idade Media	4.1. Alta Idade Media 4.2. Baixa Idade Media
TEMA 5. A Arte e a represeantación da vestimenta na Idade Moderna	5.1. Renacemento e Manierismo 5.2. Barroco e Rococó
TEMA 6. As manifestacións artísticas e a indumentaria na Idade Contemporánea	6.1. Neoclásico 6.2. Séculos XIX e XX
TEMA 7. A Interpretación do patrimonio como ferramenta de comunicación	7.1. Principios fundamentais, medios interpretativos
TEMA 8. A Historia da Arte como inspiración na moda.	8.1. Percorrido pola Historia da Arte da man do deseño de moda 8.2. Colaboracións Artistas-Deseñadores

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Proba obxectiva	A2 A4 A7 B1 B2 B3 B7 C3 C8	2	9	11
Traballos tutelados	A2 A4 A5 A7 A8 A18 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 C1 C7 C8	11	4	15
Saídas de campo	A2 A4 A5 A7 A8 A13 B1 B2 B6 B7 C7 C8	2	8	10
Presentación oral	A5 A8 A18 B2 B4 B7 B10 C1 C7 C8 C9	2	0	2
Seminario	A4 A5 A13 A18 B1 B2 B3 B5 B7 B10 C8 C7	4	6	10
Sesión maxistral	A1 A2 A7 A18 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B10 C3 C7	21	21	42
Atención personalizada		60	0	60
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**

Proba obxectiva	Proba escrita estilizada para a avaliación da aprendizaxe do alumnado. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigurosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento e aptitudes. A proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas -de respostas múltiples ou breves-, desenvolvemento dun tema e comentario de imaxes -obras, deseños- das cales pediranse contidos e relacións coa época, estilo, obras ou autores.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo ao contorno académico universitario (empresas, institucións, organismos, monumentos, etc.) relacionadas co ámbito de estudo da materia. Estas actividades céntranse no desenvolvemento de capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información, o desenvolvemento de produtos (bosquexos, deseños, etc.), etc. Pode levar asociada a realización dunha reseña unha vez finalizada a saída.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica. Irá relacionada ao traballo grupal.
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todos os compoñentes do seminario. Pode levar asociada a realización dunha reseña unha vez finalizado o seminario.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva Traballos tutelados Saídas de campo	Busqueda do fomento da aprendizaxe por parte do alumnado e espíritu crítico. Durante o curso realizaranse clases interactivas nas que se prestará atencion personalizada en grupos pequeños e, se é preciso en titoria individual ou correo electrónico. Os traballos faranse de xeito progresivo, polo que esta atención e a participación do alumnado serán importantes.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	**Cualificación**
Seminario	A4 A5 A13 A18 B1 B2 B3 B5 B7 B10 C8 C7	Asistencia a Seminarios, Obradoiros, Encontros, Conferencias especializadas. 5%	5
Proba obxectiva	A2 A4 A7 B1 B2 B3 B7 C3 C8	Consistirá nun exame final no que se desenvolverá un tema ou capítulo do programa e/ou preguntas curtas, tipo test ou comentario de imaxes. Ata un 50%.	50
Traballos tutelados	A2 A4 A5 A7 A8 A18 A19 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 C1 C7 C8	Valorarase o traballo en grupo e individual realizado, en función do continente e o contido do mesmo. Ata un 40%. O traballo tutelado divídese en dúas partes: grupal e individual. Cada unha delas será valorada nun 20% da calificación final.	40

Saídas de campo	A2 A4 A5 A7 A8 A13 B1 B2 B6 B7 C7 C8	Visitas Clases-Prácticas fora da aula con participación e entrega de comentarios ou exercicios sobre elas. Poden ser sustituidas por seminarios. Ata un 5%.	5

Observacións avaliación

-Todas as partes
teñen que ser superadas a lo menos nun 50% para poder facer o cómputo final. O alumnado que suspenda calquera das partes figurará en
actas coa calificación obtida na parte suspensa, ata que se poda facer o cómputo final na seguinte oportunidade unha vez superadas todas as partes.

- A asistencia a clase é obrigatoria. De xeito esporádico pódense facer cuestionarios ou exercicios que servirán como forma de control da asistencia.
- Os traballos
individuais de recensión bibliográfica e presentación oral estarán
directamente relacionados co traballo en grupo. As instruccións detalladas
serán explicadas pola profesora na clase e expostas na plataforma Moodle
para a súa consulta. O traballo en grupo puntuará un 20% e o individual outro 20%.

Os anteriores criterios de avaliación aplicaranse tanto na primeira como na segunda oportunidade.

O alumnado que libere unha parte da materia mediante unha proba parcial, sólo terá validez para o curso actual. Se unha persoa que ten liberada unha parte non consegue aprobar a materia no seu conxunto, nin en primeira nin en segunda oportunidade, a súa calificación final será suspenso, e terá que repetir toda a materia nos seguintes cursos académicos.

Está prohibido acceder ó aula na que se desenvolven as distintas probas de avaliación con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/u almacenamento de información.

Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia :

- Seguirán o mesmo sistema que o alumnado presencial, pero deberá realizar dous traballos propostos pola profesora. Ademais, deberá porse en contacto con ela para realizar al menos dos titorías on line ao longo do cuadrimestre.

En todas as modalidades, a detección de plaxio ou calquera evidencia de falsedade serán penalizadas co suspenso na materia ata a seguinte oportunidade ou convocatoria.O alumnado que non se presente a ningunha das partes propostas na avaliación
aparecerá como NP na acta. De presentarse a calquera delas, aparecerá como
suspenso ata que na seguinte convocatoria presente ou aprobe a parte que falte
para poder facer o cómputo final.

Pódese dar o caso de que unha persoa suspenda
algunha das partes, pero que a suma co resto dea aprobado. Nese caso a nota
será un suspenso (o suspenso máis alto das que aparezan suspensas), pois para
facer o cómputo é preciso, como se sinalou anteriormente, que todas as probas
sexan superadas nun 50%.

Fontes de información

Bibliografía básica	- AMBROSE, Gavin; HARRIS, Paul. (2008). Diccionario visual de la moda. Barcelona: Gustavo Gili - ABERCROMBIE, S. (1995). George Nelson: The design of modern design. Cambridge: MA. - BOEHN, Max von. (1945). La moda: historia del traje en Europa: desde los orígenes del cristianismo hasta nuestros días. Barcelona: Salvat (12 tomos) - BOUCHER, F. (1965). Historia de la moda en Occidente de la Antigüedad a nuestros días. . Paris, . - BRATTON, Lisa (2013). A cultural history of fashion in the 20th and 21st centuries: from catwalk to sidewalk. London: Bonnie English - CASTRO, C. (2015). Historia de la vestimenta a través del arte. Huelva: Ed. Niebla - COSGRAVE, Bronwyn (2005). Historia de la moda. Desde Egipto hasta nuestros días. Barcelona: Gustavo Gili - CUMMING, Valerie; CUNNINGTON, C.W; CUNNINGTON, P.E. (2010). The Dictionary of fashion History. Oxford:Berg Publishers - DÍAZ SÁNCHEZ, Julián (coord.) (2015). Arte, diseño y moda; Confluencia en el sistema artístico. Colección estudios. Universidad Castilla La Mancha - MEI, Hua (2011). Chinese clothing. Cambridge University Press - VELASCO MOLPECERES, Ana (2021). Historia de la moda en España.De la mantilla al bikini . Madrid: Los Libros de la Catarata - WILCOX, David (2016). Matthäus, The first book of fashion : the book of clothes of Matthaeus and Veit. Edimburg University Press ARGAN G. C., El Arte moderno. Del Iluminismo a los movimientos contemporaneos. Madrid. Akal, 1991. (1ª ed.: El arte Moderno 1770-1970. 2 v.).ABERCROMBIE, S.: George Nelson: The design of modern design. Cambridge. MA.1995.BONET CORREA, Antonio (coord.). Historia de las Artes aplicadas e industriales en España. Madrid. Manuales Arte Cátedra, 1994, 3ª edic.BOZAL, V., El arte del siglo XX. La construcción de la vanguardia. Edicusa. Madrid, 1978.-- Arte del siglo XX en España. Madrid. Espasa Calpe, 1993, 2 vols.-- Modernos y postmodernos. Madrid, Historia 16, 1993.--Historia de las ideas estéticas. Madrid. Historia 16, 1997.CASTELO ÁLVAREZ, Bernardo: Las Primeras Vanguardias Históricas del siglo XX. Santiago de Compostela, Tórculo Edición. 1986.CENDÁN, Susana: La moda (no) son siempre los demás. Interrelaciones entre moda, arte y diseño. Aldine editorial. Ferrol, 2009. ISBN: 978-84-9916-211-9CHARLOTE & PETER FIELL,: Diseño del siglo XX. Nueva York. Taschen, 2005.DESCALZO, Amalia y LEIRA, Amelia "España en sus vestidos, 1840-2000". En: FUENTES SANTOS, Mónica y GÓMEZ COCA, Amaia (coord) España Contemporánea: fotografía, pintura y moda. Catálogo de la exposición en Fundación MAPFRE. 2013, pp. 47-71. ISBN 978-84-9844-447DESLANDRES, Y. El traje imagen del hombre. Barcelona, 1985. Editorial TusquetsDORMER, P.: Diseñadores de siglo XX. Las figuras claves del Diseño y las Artes Aplicadas. Barcelona. 1993.GOMBRICH, E.H. Historia del Arte. Madrid, 1997. Editorial: PhaidonHAJTE, U. Historia de los Estilos Artísticos. Vol. I y II. Madrid, 2001. Editorial: ItsmoIRELAND, Patrick John. Enciclopedia de acabados y detalles de moda. Barcelona, 2008. Ed. Parramón.IRELAND, Patrick John Figurines para el dibujo de moda. En español. ISBN: 978-84-34232624LAVER, J. Historia del arte y de la moda. Ed. Cátedra, Madrid, 1988. MONROE C. BEARDSLEY y John HOSPERS: Estética, historia y fundamentos. Madrid. Cátedra, 1976, 1988.OLIVÉ, Elisabet. Y yo, ¿qué me pongo?. Barcelona, 2010. España: Ed. Libros cúpulaPLAZA ORELLANA, Rocío. Historia de la moda en España. Córdoba, 2009. España: Ed. AlmuzaraRAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. I). La Edad Antigua. Madrid,1997. Alianza Editorial.RAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. II). La Edad Media. Madrid, 1996. Alianza Editorial.RAMÍREZ, J. A. (coord.) Historia del arte (vol. III). La Edad Moderna. Madrid, 1997. Alianza Editorial.RAMÍREZ, J. A. (Coord.) Historia del arte (vol. IV). La Edad Contemporánea. Madrid, 1997. Alianza Editorial.RAMIREZ, Juan Antonio: Las vanguardias históricas: del Cubismo al Surrealismo. Alianza Editorial, Madrid, 2003.REIFF ANAWALT, Patricia. Historia del vestido. Barcelona, 2008. España: Ed. Blume. ISBN 978-84-9801299-6VILASECA, Estel. Desfiles de moda. Diseño, organización y desarrollo. Barcelona, 2010. Editorial: Promopress.VVAA. Elena Rosera Caicedo (coord.) Los servicios de información y documentación en el marco de la cultura y el arte contemporáneo. Edicciones Trea. 2008. VV.AA. Fuentes y documentos para la Historia del Arte. Arte Antiguo. Arte Medieval I y Arte Medieval II. Barcelona, 1982. Editorial Gustavo Gili.VV.AA. Moda. Historia y estilos. Ed. Dorling Kinderlsley. London, 2015.WEBGRAFÍA (na presentación correspondente a cada tema inclúense numerosas referencias fáciles de localizar na rede)Museo del traje http://museodeltraje.mcu.es/Victorian & Albert Museum. http://www.vam.ac.uk/Museo Reina Sofía http://www.museoreinasofia.es/index.htmlMuseo Pompidou

http://www.centrepompidou.fr/MOMA http://www.moma.org/Tate Gallery. http://www.tate.org.uk/modern/Museo del Prado. http://www.museodelprado.es/https://offmagazine.es/2017/01/31/los-siete-museos-de-la-moda-que-no-te-puedes-perder/Catálogos de bibliotecasCatálogo Biblioteca Nacional: www.bne.es/es/Catalogos/Catálogo Biblioteca Museo del Prado: http://www.museodelprado.es/investigacion/biblioteca/acceso-al-catalogo/Catálogo biblioteca Museo Reina Sofía: http://www.mcu.es/comun/bases/spa/brso/BRSO.htmlCatálogo biblioteca do Patín. UDC.BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA. Se complementará con bibliografía específica para cada uno de los temas del programa. Completarase con bibliografía específica para cada un dos temas do programa nas presentacións ofrecidas pola profesora, que serán accesibles para o alumnado na plataforma Moodle.

Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA: Completarase con bibliografía específica en cada tema ou apartado do programa.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Sería aconsellable quetiveran cursado materias de Historia da Arte. Coñecementos de Historia da Arte. Sensibilidade cara as manifestaciónss artísticas e estéticas, aspectos fundamentais para entender o mundo do deseño de Moda.Requírese unha actitude proactiva e participativa.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías